

**Oświadczenie złożone
przez senator Beatę Małecką-Liberę
na 66. posiedzeniu Senatu
w dniu 30 sierpnia 2023 r.**

Oświadczenie skierowane do minister zdrowia Katarzyny Sójki

Szanowna Pani Minister!

Chciałabym przypomnieć, że do końca 2023 r., zgodnie z art. 36a ustawy covidowej, w przypadku braku lekarza systemu w zespole specjalistycznym trzecią osobą mogącą udzielać świadczeń był ratownik medyczny lub była to pielęgniarka systemu, dzięki czemu zespół nadal funkcjonował jako zespół specjalistyczny. W związku z utratą przez tę regulację mocy obowiązującej z dniem 1 lipca 2023 r. teraz, w przypadku braku lekarza systemu w zespole „S”, zespół ten będzie jeździł jako zespół podstawowy.

To rozwiązanie, z uwagi na ogromne w ostatnich latach braki lekarzy, spowodowało ogromny problem dla zespołów ratownictwa medycznego, które nawet mimo zachowywania należytej staranności nie są w stanie zapewnić obsady lekarskiej w karetkach specjalistycznych.

Okazuje się tymczasem, że ministerstwo przygotowało przepisy dające prawo nakładania przez oddziały wojewódzkie NFZ kar umownych, w przypadku braku obsady lekarskiej w zespołach specjalistycznych, w wysokości różnicy pomiędzy stawkami za zespół specjalistyczny i za podstawowy. Co istotne, kara ta ma być powiększana o współczynnik 1,1, rosnący z każdym kwartałem.

Takie działanie jest, w moim przekonaniu, absolutnie niedopuszczalne z tego względu, że zespoły ratownictwa medycznego, obiektywnie rzecz biorąc, nie są w stanie zapewnić wymaganej obsady lekarskiej we wszystkich pracujących zespołach. W związku z tym brakuje podstaw prawnych do naliczania kar umownych za działania niezawinione.

W tym kontekście jako zupełnie niezrozumiałe odczytuję stanowisko NFZ wyrażone w piśmie z dnia 28 lipca 2023 r. – znak NFZ-DSM.4160.3.2023 2023.233433.MNS – w którym wskazano, że przepisy mają na celu ujednoczenie praktyki egzekwowania przestrzegania kontraktu, ponieważ kontrakt (narzucony przez stronę silniejszą) od początku zawiera postanowienia rozszerzające odpowiedzialność świadczeniodawców również za działania niezawinione, co jest sprzeczne z naturą kary umownej, o której mowa w kodeksie cywilnym.

Podobnie odczytuję stanowisko ministerstwa wyrażone w piśmie z 31 lipca 2023 r. – znak DBR.521.1.32.2023.TM – odnoszące się do „konieczności podjęcia intensywnych działań zmierzających do zatrudnienia lekarzy w zespołach ratownictwa medycznego”, ponieważ takie działania były i są podejmowane, jednakże z przyczyn niezależnych od świadczeniodawców nie zawsze ów efekt może być osiągnięty.

W związku z tym apeluję do ministerstwa o rezygnację z nakładania kar, abstrahując od kwestii winy w kontekście zapewnienia należytej obsady zespołu. W moim przekonaniu ewentualne kary powinny być zastąpione aneksowaniem umów, tak aby było możliwe ich wykonanie. W tym zakresie konieczne może być wprowadzenie możliwości zastępowania lekarza systemu przez ratownika medycznego lub pielęgniarkę systemu, tak jak miało to miejsce podczas obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego.

Z wyrazami szacunku
Beata Małecka-Libera